

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Ігор МАГДАЛІНА

07. травня 2026

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
З ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ С4 ПСИХОЛОГІЯ**

Програма обговорена і схвалена на
засіданні Приймальної комісії
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол № 2 від 29 квітня 2026

Голова фахової атестаційної комісії
кандидат педагогічних наук, професор

Вікторія САВІЩЕНКО

Дніпро - 2026

Програма фахового іспиту з педагогіки та психології для кандидатів на здобуття ступеня магістра за спеціальністю С4 «Психологія». Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ. 2026. 13 с.

РОЗРОБНИК:

професор кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, кандидат педагогічних наук, професор Вікторія САВІЩЕНКО.

Розглянуто і схвалено на засіданні фахової атестаційної комісії, протокол № 1 від 27.04.2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту з педагогіки та психології для кандидатів на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю С4 «Психологія» розроблена відповідно до вимог чинного законодавства України у сфері освіти, зокрема Закон України «Про освіту», стандартів вищої освіти та положень Національної рамки кваліфікацій (рівні 6–7), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 426 від 01 квітня 2024 року.

Програма визначає мету, завдання, зміст, структуру та вимоги до рівня підготовки вступників, а також критерії оцінювання результатів фахового іспиту. Вона є нормативним документом, що регламентує процедуру відбору кандидатів на навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та забезпечує єдність підходів до оцінювання їхніх знань, умінь і компетентностей.

Актуальність розроблення та впровадження цієї програми зумовлена сучасними трансформаційними процесами у суспільстві, що пов'язані з реформуванням освітньої системи, цифровізацією навчання, інтеграцією України у європейський освітній простір, а також умовами воєнного стану, які значно підвищують роль психологічної науки та практики у забезпеченні психічного здоров'я населення, формуванні стресостійкості, резильєнтності та соціальної адаптації особистості.

Особливого значення набуває підготовка фахівців-психологів, здатних здійснювати професійну діяльність у складних соціально-психологічних умовах, працювати з різними категоріями населення, включаючи осіб, які постраждали внаслідок воєнних дій, а також забезпечувати психологічний супровід освітнього процесу, правоохоронної діяльності та соціальної сфери.

Метою фахового іспиту є комплексна перевірка рівня сформованості загальних і спеціальних (фахових) компетентностей вступників, їх теоретичної підготовленості, здатності до практичного застосування знань, аналітичного мислення, наукового пошуку, а також визначення готовності до навчання за освітньою програмою магістерського рівня.

Відповідно до поставленої мети визначено такі основні завдання фахового іспиту:

- перевірка системності та глибини знань із фундаментальних і прикладних дисциплін психології та педагогіки;
- оцінювання рівня володіння категоріально-понятійним апаратом психологічної науки;
- визначення здатності аналізувати психічні явища, поведінку та діяльність особистості в різних соціальних контекстах;
- перевірка сформованості навичок використання методів психодіагностики, аналізу та інтерпретації результатів дослідження;
- оцінювання здатності до критичного мислення, аргументації, узагальнення та формулювання науково обґрунтованих висновків;
- визначення рівня готовності до професійної діяльності психолога та подальшого навчання у магістратурі;

- перевірка сформованості професійної етики та відповідальності у майбутній діяльності.

Програма фахового іспиту побудована відповідно до логіки сучасної психологічної та педагогічної науки і включає чотири основні змістові блоки:

1. Основи педагогіки та психології;
2. Історія і теорія педагогіки та психології;
3. Методи дослідження у педагогіці та психології;
4. Прикладні психолого-педагогічні засади освіти, навчання, виховання та розвитку особистості.

Зміст програми охоплює ключові категорії, закономірності та концепції психології і педагогіки, що забезпечують формування цілісного наукового світогляду майбутнього фахівця. Особлива увага приділяється сучасним науковим підходам, міждисциплінарним зв'язкам, а також практичній спрямованості знань.

У програмі враховано компетентнісний підхід до підготовки фахівців, що передбачає формування не лише теоретичних знань, але й практичних умінь, професійних навичок, здатності до саморозвитку, саморефлексії та безперервного навчання.

Фаховий іспит проводиться у формі тестування, що забезпечує стандартизованість і об'єктивність оцінювання. Тестові завдання спрямовані на перевірку різних рівнів засвоєння знань: від репродуктивного до аналітичного і творчого. Кожне завдання передбачає вибір однієї правильної відповіді з кількох запропонованих варіантів.

Важливим аспектом програми є орієнтація на формування у вступників таких компетентностей:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- уміння аналізувати та інтерпретувати психологічні явища;
- навички використання сучасних методів дослідження;
- здатність до самостійного прийняття рішень;
- сформованість професійної етики та соціальної відповідальності;
- здатність до комунікації та ефективної взаємодії.

Програма також враховує необхідність забезпечення рівного доступу до освіти для всіх категорій вступників, у тому числі осіб зі спеціальними умовами участі у конкурсному відборі. Для таких категорій передбачена можливість проведення індивідуальної усної співбесіди у дистанційному форматі відповідно до рішень закладу вищої освіти.

Таким чином, програма фахового іспиту з педагогіки та психології є важливим інструментом забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців-психологів, сприяє підвищенню рівня професійної підготовки вступників, їх конкурентоспроможності на ринку праці та відповідності сучасним вимогам розвитку психологічної науки і практики.

Запровадження даної програми забезпечує об'єктивний, прозорий і науково обґрунтований відбір кандидатів на навчання у магістратурі, а також сприяє формуванню висококваліфікованого кадрового потенціалу у сфері психології.

Компетентності та результати навчання, які перевіряються фаховим іспитом:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Результати навчання:

РН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

РН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

РН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з

використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

РН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

РН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

РН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

РН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

РН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

РН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

РН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

РН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

РН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

РН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

2. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Вступний фаховий іспит проходить в очному формі. Для окремих категорій вступників зі спеціальними умовами участі у фаховому іспиті можлива індивідуальна усна співбесіда, яка проводиться дистанційно за рішенням закладу вищої освіти.

На основі Програми розробляються тестові завдання, що складаються з 50 завдань. Кожне з тестових завдань містить 4 варіанти відповідей, правильною з яких є лише одна. Кандидат на навчання, відповідаючи на поставлене в тестовому завданні питання, повинен обрати лише один із запропонованих варіантів відповідей.

Результати виконання абітурієнтом тестових завдань оцінюються за 200-бальною шкалою. При цьому правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у 4 бали.

Загальна кількість балів, отриманих вступником, обраховується за формулою:

$$Б = 4 \times К$$

де, Б – загальний бал, К – кількість правильних відповідей.

3. ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ З ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

3.1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Педагогіка та психологія в структурі сучасних наук. Педагогіка в системі наук про людину. Об'єкт, предмет, функції та завдання педагогіки. Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології. Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, формування, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток. Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, образ. Структура та основні галузі педагогіки. Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості. Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості. Співвідношення понять «людина», «особа», «індивід», «індивідуальність». Характеристика особистості учня як суб'єкта освітнього процесу. Вікова періодизація психічного розвитку особистості (за Е. Еріксоном). Вікові та індивідуально-типологічні особливості та їх урахування в освітньому процесі. Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Мотивація навчальної діяльності. Гра, навчання, праця як види діяльності. Діяльність учня в освітньому процесі та її види. Сутність та характеристика навчальної діяльності школяра. Закономірності психічного розвитку та принципи навчання і виховання як основні механізми соціалізації та розвитку особистості учня. Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: Інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Життєві перспективи. Цілі життя. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

3.2. ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Педагогічна та психологічна думка XVII – початок XX. Педагогічна теорія Я.-А. Коменського. Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди. Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича. «Вільне виховання» в педагогічній системі М. Монтесорі. М. Грушевський про українську мову й українську школу. Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського. О. Лазурський: вчення про нахили та обдарованість особистості. Психологія як наука про безпосередній досвід: В. Вунд. Г. Еббінгауз: закони пам'яті. Крива забування Г. Еббінгауза. Полікультурність – головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.

Педагогічна та психологічна думка XX – початку XXI століття. Психоаналітична теорія З. Фрейда. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego), Над-Я (Super Ego). Етапи психосексуального розвитку. Механізми

психологічного захисту особистості. Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості. Аналітична психологія К. -Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого. Неофройдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже. Ідеї педагогічної психології у працях С. Балея. Г. Костюк про навчально-виховний процес та психічний розвиток учнів. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. С. Френе: школа успіху і радості. Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер). Концепція соціально-особистостісного виховання А. Макаренка. Теорія вчинку В. Роменця. Виховний ідеал Г. Вашенка. Система української освіти: принципи, види, рівні освіти, типи закладів освіти (згідно із Законом України «Про освіту» (чинна редакція)).

3.3. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПЕДАГОГІЦІ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Планування та забезпечення якості дослідження. Наукові дослідження в педагогіці та психології: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет. Програма дослідження: структура, вимоги до її складання та етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні. Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування. Якість інформації: репрезентативність, надійність, валідність.

Методи збирання інформації. Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення. Поняття «тестування». Види тестів: проєктивні тести, тести дослідження особистості, тести пізнавального розвитку, тести досягнень, педагогічне тестування. Методи опитування. Анкетування (поштові, пресові, он-лайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та до формулювання питань. Інтерв'ювання. Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування. Соціометрія: процедура застосування та інструментарію (анкета, шкали). Аналіз продуктів діяльності. Аналіз документів. Контент-аналіз.

Методи аналізу емпіричних даних. Вимірювання: визначення, види, рівні. Описова статистика. Кількісний та якісний аналіз даних. Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.

3.4. ПРИКЛАДНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТИ, НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Освіта і навчання особистості. Дидактика як теорія освіти та навчання:

її сутність, основні категорії. Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно-орієнтована, компетентнісна, рефлексивна). Процес навчання: сутність і зміст, двосторонній характер, функції (освітня, виховна, розвивальна), структурні елементи навчання (мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати). Навчання, учіння, наuczіння. Поняття про базові принципи навчання та їх характеристика. Зміст освіти в сучасній школі: сутність та основні поняття. Знання, уміння, навички, компетентності. Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів (сприймання – осмислення – розуміння – узагальнення – закріплення). Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Етапи і рівні засвоєння знань. Методи навчання. Їх характеристика та класифікація за: джерелом інформації (словесні, наочні, практичні), характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, пошукові); логікою пізнання (індуктивні, дедуктивні, традиційні). Загальні вимоги до вибору методів навчання. Засоби навчання: їх ознаки, функції та характеристика. Технічні засоби навчання (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, мультимедійні, інформаційно-комунікаційні). Види навчання (пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, індивідуальне, інтегроване, диференційоване, ігрове, дистанційне). Компетентнісний підхід у навчанні. Форми організацій навчально-пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова, кооперативна, колективна, парна, індивідуальна. Урок як форма організації навчання. Типи і структура уроків за дидактичною метою. Вимоги до підготовки вчителя до уроку. Активні (соціально-психологічні) форми організації освітнього процесу, їх різновиди: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада, конкурс, виставка учнівської творчості. Позаурочні форми навчання: факультативні заняття, просемінари, практикуми, секції, навчальні екскурсії, предметні гуртки, додаткові групові, індивідуальні заняття, домашня навчальна робота учня. Поняття про контроль навчання, його функції. Види, форми і методи контролю. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії та норми оцінювання успішності учнів. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання. Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проєктні, проблемні, ігрові, інтерактивні). Педагогіка партнерства: педагогічна доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії.

Виховання особистості. Сутність і структура процесу виховання, його мета і завдання. Поняття виховного впливу та взаємовпливу. Принципи процесу виховання. Характеристика основних принципів виховання. Зміст процесу виховання. Системний підхід у структуруванні змісту національного виховання. Основні напрями національного виховання (моральне, громадянське-патріотичне, розумове, естетичне, фізичне, валеологічне, трудове, екологічне, статево-гендерне, правове, економічне). Самовиховання: сутність, методи і прийоми. Педагогічне керівництво самовихованням учнів. Концепція особистісно-орієнтованого виховання. Методи виховання. Групи методів: формування свідомості особистості, організація діяльності і

формування досвіду суспільної поведінки; контролю, самоконтролю і самооцінки у вихованні. Форми організації процесу виховання: позаурочна, позакласна та позашкільна виховна робота. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи. Виховна взаємодія «вчитель – учень». Партнерство школи і сім'ї у вихованні учнів. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Форми і методи роботи школи з батьками учнів. Учніське самоврядування, його види. Органи учнівського самоврядування. Демократичне управління і лідерство в учнівському самоврядуванні. Формальні та неформальні групи учнів.

Особистість у життєвому та професійному просторі. Соціально-психологічна структура особистості. Соціальні статуси: поняття та види (офіційний та неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Соціальна позиція особистості. Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андроґінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність та дискримінація. Сексизм. Фемінізм. Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Особистість вчителя та його педагогічна майстерність. Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне (емоційне) вигорання педагога. Спілкування в педагогічній діяльності. Складові спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Бар'єри педагогічного спілкування. Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньо груповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі. Стили поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування). Профілактика (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) педагогічних конфліктів. Медіація як форма врегулювання конфлікту. Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху. Управління в системі освіти. Управлінська діяльність. Лідерство, керівництво, супровід. Типологія лідерства. Стили керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основні нормативні акти:

Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Закони:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38 – 39. Ст. 380.

2. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні: Закон України від 15.01.2025 р. / *Офіційний вісник України*. 2025 . № 19, Ст. 1267.

Підручники, навчальні посібники:

1. Бех І. Д. Особистість у просторі виховання: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2020. 368 с.

2. Бондар В. І. Дидактика: підручник. Київ: Либідь, 2022. 400 с.

3. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник. Львів: Світ, 2021. 584 с.

4. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2020. 616 с.

5. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологія та методи: навч. посіб. Київ: Либідь, 2021. 280 с.

6. Дуткевич Т. В. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 360 с.

7. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: підручник. Київ: Інститут психології ім. Г. С. Костюка, 2021. 512 с.

8. Максименко С. Д. Загальна психологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 480 с.

9. Москалець В. П. Психологія особистості: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2020. 300 с.

10. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник. Київ: Академвидав, 2021. 448 с.

11. Павелків Р. В. Дитяча психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 432 с.

12. Підласий І. П. Педагогіка: підручник (оновлене вид.). Київ: Освіта, 2020. 608 с.

13. Савчин М. В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2021. 344 с.

14. Сисоєва С. О. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Університетська книга, 2022. 360 с.

15. Смільсон М. Л. Психологія розвитку інтелекту: навч. посіб. Київ: Інститут психології НАПН України, 2020. 256 с.

16. Титаренко Т. М. Сучасна психологія особистості: підручник. Київ: Каравела, 2023. 400 с.

17. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2021. 560 с.
18. Шапар В. Б. Практична психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 376 с.
19. Ягупов В. В. Педагогіка: підручник. Київ: Либідь, 2020. 560 с.

Інтернет-ресурси:

1. <https://mon.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства освіти та науки України.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> – офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
3. <https://er.dduvs.edu.ua> – електронний репозитарій Дніпровського державного університету внутрішніх справ.